

Kamu (amme, umum, İng. public, Alm. die Öffentlichkeit; lat. publicum) açıklıktır. Açıklık, genellik, gizsizlik olarak kamunun nasıl olur da bir davranışı olur? Bu sorunun yanıtı, toplumsal ve davranışsal bilimlerin “topluluk davranışından bir olgu olarak söz edebiliriz” biçimindeki temelidir. Kamu fikrinin kaynağı, onu oluşturan insanların aralarındaki açık, genel ve gizsiz ilişkilerle oluşan ve gözlemlenen toplu davranıştır; kamu, bilimsel çözümleme ve çıkarımlara böyle konu olur.

Genel tektir, oysa çok özel vardır. Özel olanlar, birbirleriyle genelde karşılaşırlar, ama karşılaşmanın gereği olan genel’lik dışında özel’liklerini korurlar. İnsanın yaptıkları, özeldir, kimseyi ilgilendirmez, ta ki diğer insanlarla ilişkiye geçene kadar. Örneğin bir insan başka insanlardan bir şeyler öğrenmeye başladığında öğrenci, bir şeyler öğretmeye başladığında öğretmen olarak özel’liğini yitirir. Genel olarak öğrenci ya da öğretmenlerin taşıdığı tüm nitelikleri taşımaya başlayıp aynılaşıırken diğer insanlarla etkileşime açık kamusal bir varlık kazanır. Bu kamusallık dışında, örnekteki öğrencilik ya da öğretmenlik dışında, özel’liğini sürdürür.

Kamusallaştıran ilişkiler, özel kalanın gereksinimlerini karşılaması, daha rahatlaşması, daha neşeli hale gelmesi, daha etkilileşmesi halinde yeğlenir. Kamunun dayanağı, özelin gönencidir. Özelin gönencini sağlarken kamunun daha becerikli olması amaçlanarak toplumsal düzenlemeler yapılır. Bu düzenlemeler, bilgi ve etkililik bakımından bakışsız toplumsal konumların tanımlanmasını gerektirir. İşte bu bakışsızlık durumunda gizlilik kaçınılmaz hale gelir.

İdeal olarak devlet, kamuyu beceriklileştiren araçtır. Devlet, (İng. state, Alm. der Staat, lat. res publica) kapalıdır. Kamu gizlenmeyenlerle var olurken gizlilik olmadan devlet olmaz. Kamunun gizsizlikle, devletin gizlilikle işlediği, çarpıcı biçimde ortaya konup hiç gözden kaçırılmamalıdır.

Pratikte idealin tam tersi sonuçlar da doğar. Devlet organları olarak amme idaresi, kamu güvenliği ve benzeri kurumlar, gizi korumak için gizsizliği kuşatma girişimi olmakla kalmaz.

Bu girişimler, biçimlendirilmedikçe var olanı biçimlendirmeye, -söylenmese de, gizlenmeye çalışılsa da- kamu yalnızca sözde kamu olarak kalırken devleti kamunun yerine geçirmeye kalkışmaya varır. Bu imkansız başarılsa kamu, devletin kullandığı araç durumuna gelir. Fiilen gerçekleşense, kamunun ve devletin yokluğudur. Kamunun varlığına göndermeyle yapılacak değerlendirmede devlet denilen, parça parça özel kişilerin eline geçer ve artık mafyavari bir biçimde suçla suçu örgütleyen örgütler karmaşasına dönüşür. Yine kamunun varlığına göndermeyle suçlu olmalarına karşın devleti eline geçirmiş olan özel'ler istisna olurken genel olarak özel özel'liğini neredeyse tamamen yitirip açıkta, kullanılabilir, genelleşmiş nesneye dönüşür.

Toplumsal düzenlemelere gerek kalmadan, dolayısıyla meşru giz ve zor kullanımı olmadan, beceriklice işleyen kamunun oluşumunun bölgesel olarak imkansızlığı pratikte bir çok kez kanıtlandı. İnsanlığın tümünü kapsayacak devletsiz bir kamunun oluşması hedefi ise ulaşılmak üzere hala önümüzde duruyor. Ancak öncelikle bulunduğumuz bölgede, -bu bir belediye bölgesi olabilir, büyük şehir olabilir, ülke olabilir ya da ülkeler birliği olabilir- devlet ve piyasadan bağımsız bir kamuyu geliştirip devleti ideal haline dönmeye yöneltmek gerekiyor.

Yapmamız gereken, devleti özel kişilerin elinden alıp kamunun becerikli çalışmasını sağlayacak araç haline getirmektir. 2013 Haziran'ında yaşananlar, Türkiye'de bunun çok kısa bir sürede gerçekleştirilebileceğini gösterdi. Gerekli ve olanaklıdır; yeter ki örgütlenerek topluluk gerçeklerini "yaratma" hayalinden -lavuk devrimcilikten- vazgeçip topluluk gerçeklerini saptayıp ona göre örgütlenelim.